

$$\text{B. 5. } d_k = |\Delta_{c_1 c_2 \dots c_k}^!| = \sum_{n=k+1}^{\infty} \frac{n}{(n+1)!} = \frac{1}{(k+1)!} \rightarrow 0 \quad (k \rightarrow \infty);$$

$$\text{B. 6. } \frac{|\Delta_{c_1 c_2 \dots c_k}^!|}{|\Delta_{c_1 c_2 \dots c_k}^!|} = \frac{1}{k+2}.$$

ЛІТЕРАТУРА:

1. Cantor G. Über die einfachen Zahlensysteme // Zeitschrift für Mathematik und Physik, 1869. — 14. — P. 121-128; also in Collected Works, Springer-Verlag, Berlin, 1932, P. 35-42.
2. Diananda, P.H. and A. Oppenheim. Criteria for irrationality of certain classes of numbers II // Amer. Math. Monthly, 1955. — 62. — P. 222-225.
3. Niven I. Irrational Numbers. — Washington DC: The Mathematical Association of America, 1967. — 161 p.
4. Самкіна Н.М., Школьний О.В. Факторіальна система числення та пов'язані з нею розподіли ймовірностей // Фрактальний аналіз та суміжні питання. — 1998. — № 2. — С. 157-165.

Войнов О. В.

ЧЕСТЬ ЯК ФЕНОМЕН ЛЮДСЬКОГО БУТЯ В КУЛЬТУРІ

В статье исследуется феномен чести с точки зрения антропологии и культуры. Демонстрируется что честь является особым внутренним состоянием целостности, которое служит катализатором силы духа для человека и человеческих сообществ.

Категорія «честь» - одна з найдавніших категорій людської свідомості взагалі та історії культури, зокрема. Важливість даного дослідження обумовлюється тим, що феномен честі може бути причиною як високих етических ідеалів, так і найкорстокіших проявів в людській культурі. Саме тому, останнім часом, зрос інтерес до дослідження даного феномена.

Дослідженю відносин чести приділяли увагу різні мислителі від Конфуція [5], до Р. Нісбетт [13]. Проведенні дослідження даного феномена, все ж таки залишають бажання зазирнути в саму сутність духовних витоків цього явища, а також, сформулювати основні закони відносин честі.

Різні підходи до поняття честь, проте, дозволяють виділити деякі загальні риси і деяку красу математичної строгості відносин честі. Саме це змусило автора звернутися до більш ретельного і послідовного опису відносин честі, а також, спробувати більш точно визначити саме поняття честі. Метою даної роботи є виявлення внутрішньої логіки, що задається відносинами честі, а також зробити нові висновки про роль феномена честі в людському бутті в культурі.

Складність і полісемічність поняття честь обумовлюють необхідність міждисциплінарного підходу до аналізу даного феномена. Це призводить до необхідності аналізу як літературних джерел (М. Лермонтов [6], Л. Толстой [9]), історичних джерел (Бусідо [4], Яса [2]), досвіду видатних представників спільнот честі (Брюс Лі [7], Хаджі-Мурат [9]), філософських концепцій (Конфуцій [5], Ф. Ніцше [8], Г. Гегель [3], А. Шопенгауер [11] та інші), так і природничо-наукових досліджень (У. Бейтс [1], Р. Нісбетт [13]).

Головними методами дослідження є логічний і метаантропологіческий аналіз сутності феномена честі, а також метод екзистенційного аналізу, що дозволяє досліджувати феномен честі поза його методологічною обумовленістю, через безпосереднє звернення до літературних джерел.

Оспислення автором поняття честі пов'язане з дослідженнями відомого американського лікаря-офтальмолога У. Бейтса [1]. У своїй книзі «Покращення зору без окулярів» [12], Бейтс описує, що, використовуючи ретіноскоп, він виявив, що проголошення брехні погіршує зір людини. З цього дослідження Бейтс робить висновок, що причиною порушення функцій організму є стан мозку. Бейтс вважає, що напруга, що виникає в мозку, викликає напругу в нервовій системі, яка, в свою чергу, блокує нормальну діяльність органів людини. Напруга в мозку, викликає протиріччя в роботі м'язів, завдяки чому вони заважають діяти один одному, від чого, зокрема, виникає порушення зору, як і інших функцій організму.

Дослідження Бейтса змушують більш чітко визначити що ж є брехнею. Відповідно до математичної логіки, брехня, це одне з двох можливих значень твердження, протилежне істині. Брехню визначають як протиріччя істинним значенням логічної системи. Так як брехнею є протиріччя в логічній системі, ми можемо також зробити висновок, що мозок є логічною системою, яка здатна обчислювати протиріччя. Обчислення протиріч мозком є мимовільною функцією, автономною властивістю логічної системи мозку.

Брюс Лі, видатний фахівець і знавець східних видів єдиноборств, у своїй книзі «Шлях випереджаючого кулака» [7] зазначає: «Перш ніж будуть мати місце рухи, має бути зміна м'язової напруги зв'язок, що беруть участь в них. Ефективність цієї спільноти м'язової роботи є одним з тих факторів, які визначають межі швидкості, витривалості, сили, спритності і точності у всіх видах атлетичних вправ». У цих своїх висновках, Лі вторить результатами досліджень Бейтса.

Якщо ми будемо досліджувати логіку української мови, то зауважимо, що поняття фізичного здоров'я в словах «зцілення», «цілительство» і «цілитель», органічно пов'язані з поняттям морального і психічного здоров'я, в термінах «цілісний», «цільний». Зв'язок понять цілісності і зцілення, є підтвердженням того, що люди здавна помічали, що внутрішня узгодженість є джерелом морального і фізичного здоров'я.

Так як відносини честі зароджувалися незмінно в середовищі кочівників і воюючих етносів, воно пов'язане із суттю їхніх стосунків. У відкритій боротьбі перемагали люди з найбільш вираженою силою духу. Джерелом цієї сили духу служили деякі якості їх особистості. Дослідження історії підтверджує, що честь і аристократизм, пов'язані зі здатністю захищати своє життя і майно. У таких соціумах причинно-наслідковий зв'язок між життям і силою духу був очевидним. І ця логіка стверджувала, що сила духу служить джерелом життя, власності і здатності утримувати сім'ю. З цого неминуче випливає, що сила духу є первинною, а, отже, є більш високою цінністю, ніж життя. На відміну від аборигенних племен Африки та Індонезії, військові кочівники черпають силу духа з внутрішньої цілісності. Саме ця внутрішня цілісність стає духовним шляхом воюючих людей.

Поняття честі виходить зі спостережень зв'язку між цілісністю людини і його силою духу. Постійно воюючі військово-кочові етноси помітили залежність внутрішнього стану і виживання в бою. Цей особливий внутрішній стан сили духу, що забезпечує виживання в бою, отримав назву честі. Внутрішньо несуперечливий стан мозку, пов'язаний з почуттям самоповаги і виражається у відчутті впевненості і власної гідності. Саме це носить назву цілісності особистості. Підтримка цього особливого внутрішнього стану, або іншими словами, честі стала духовним шляхом військової еліти. Духовний шлях честі мав одну рису всіх світових релігій, - у ньому духовні цінності були вищими, ніж людське життя. Релігія честі черпала силу духа з внутрішнього джерела - власної цілісності людини.

Слід окремо зазначити, що честь як стан цілісності, та фактор, згідно якому проводиться логічна операція ділення множин, не передбачає кількісного виміру. Скоріше це якісна зміна. Вона передбачає, що людина в даний час або має стан внутрішньої цілісності, а, отже честі, або не має його. Та в різні періоди часу, людина може або набувати, або втрачати стан внутрішньої цілісності, а отже, і честі. Зокрема, на практиці, існують проміжні стани. Вочевидь, тому, кочові спільноти починають вимірювати міру військової вдачі людини розміром його рухомого майна. Це викликає другий прояв поняття честі. Тут честь виникає як міра зовнішньої поваги і пошани по відношенню до певної людини. Подібний кількісний вимір честі, призводить до зміни соціального ієрархічного становища людини в кочовому суспільстві.

Боєздатність військових підрозділів вимагала відмінної сили духу кожного з бійців. Силу духу в хорошому стані могла зберегти лише честь, тобто стан внутрішньої цілісності і самоповаги. Завдяки такій необхідності, в середовищі воюючих племен виникав особливий, досить строгий порядок взаємних відносин, що вимагає дотримання взаємної поваги. Цей порядок отримав назву етикету.

Дослідженнями відносині світу честі ми неминуче виявляємо в них якусь строгу, майже математичну логіку. Переслідуючи мету впорядкування, або чіткого, логічного викладу законів честі, ми можемо спробувати описати ці відносини більш чітко і послідовно. Перше, що можна стверджувати про логіку честі, це те, що логіка честі ділить всі відносини, і відповідно світ людських відносин, на світ відносин честі і безчестя. Такий розподіл відбувається відповідно до логічних законів розподілу понять. Обидві множини не перетинаються і є запереченням одної за одної за ознакою честі. Таким чином, виникнення категорії честі ділить світ на два протилежніх суспільства: суспільство честі і суспільство не-честі, або іншими словами, безчестя.

Завдяки властивості внутрішньої цілісності, світ честі став причиною виникнення етики, чесності, волі. Централізація діяльності мозку є причиною несуперечливого інтелекту, який народжує наукове мислення і розуміння природи. Таке розуміння природи служить причиною справжнього лідерства, при якому цінністю є не прагнення отримати вигоду, а усвідомлення більш високих цілей, в кінцевому підсумку служжіння своєму класу.

Завдяки наведеним міркуванням, ми можемо визначити честь, як несуперечливий стан мозку, який народжує моральне право. Моральне право, в свою чергу є джерелом моральної сили, або іншими словами, сили духу. Завдяки даному ланцюгу міркувань, ми також можемо стверджувати, що честь є джерелом моральної сили і сили духу.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бейтс У., Корбетт М. Улучшение зрения без очков по методу Бейтса. Как приобрести хорошее зрение без очков /Сборник. -Вильнюс: Полина, 1990. – 272 с.
2. Вернадский Г.Д. Монголы и Русь. Пер. с англ. Беренштейна Е.П., Губмана Б.Л., Строгоновой О.В. – Тверь: ЛЕАН, Москва: АГРАФ. – 1997.- 480с.
3. Гегель Г.В.Ф. Феноменология духа. М.: Наука. 2000. - 495с.
4. Книга Самурая: Ямamoto Цунэтому «Хагакурэ», Юдзэн Дайдодзи «Будосёсинсю», Юкио Мисима «Хагакуре Нюмон». – Евразия, СПб., – 2001. – 320с.
5. Конфуций. Авторский сборник. Конфуций. Изречения, Переводчики А. Штукин, И. Семененко, -АСТ Москва, Хранитель, -2007. – 400 с.
6. Лермонтов М.Ю. Герой нашего времени.- М.: Художественная литература. – 1969. - 175с.
7. Ли Б. Путь опережающего кулака: Пер. с англ. В.Касьянов, К.Касьянова. – Минск, 1996. – 205с.
8. Ницше Ф. К генеалогии морали. Соч. в 2 т., т. 2. М., 1990, С. 379-404;
9. Толстой Л.Н. Авторский сборник .Хаджи-Мурат. - Эксмо. – 2010. – 640с.
10. Философская антропология: словарь /Под редакцией Н.Хамитова. – К. КНТ, 2011. – 472с.
11. Шопенгауэр А. Две основные проблемы этики; Афоризмы житейской мудрости. – Мн.: Попурри, 1997. – 592с.
12. Bates W.H. The Bates method for better eyesight without glasses.- New York: Holt, Rinehart and Winston, 1981.- 200p.
13. Nisbett R.E., Cohen D. Culture of Honor: The Psychology of Violence in the South . Westview, 1996. – 144р.